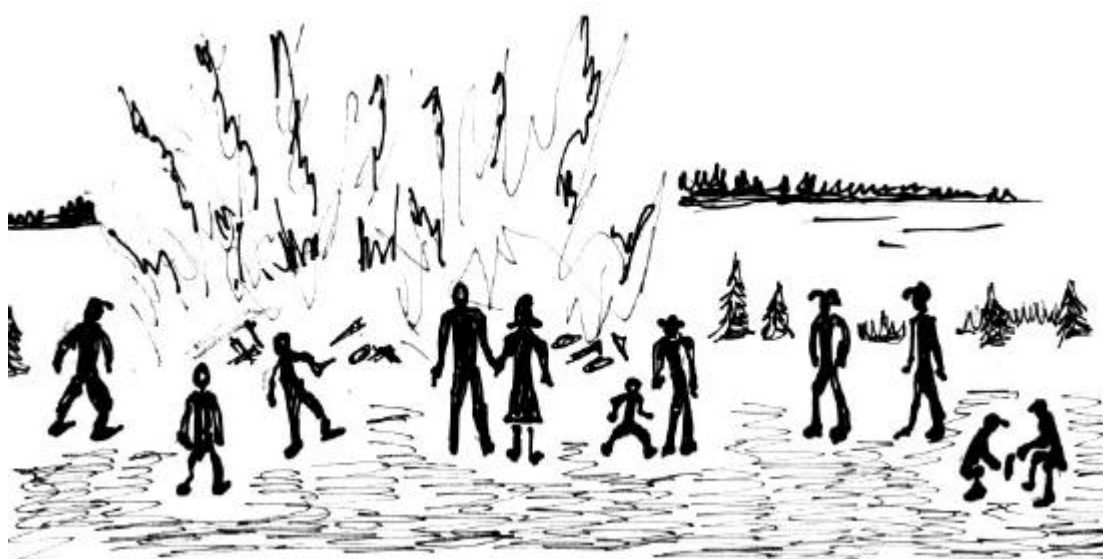

Nytt och Gammalt i Högen

Nr 2 2006

Kom och fira Valborg i Sunne´!

Vi tänder brasan ungefär kl 20.30 lördagen 30 april.
När det börjar mörkna fyrar vi av raketer och annat.

Tag med fika, korv och annat att äta och dricka.
Det kommer att finnas möjligheter att grilla.

Välkomna!

Högens samhällsförening Verksamhetsberättelse 2005

1. Årets första aktivitet var Högens deltagande i byaangling på Tanne-tjärnen. Inte en gädda drogs upp, så prisplaceringarna lottades ut. Högens lag kom tvåa utan att ha fått en enda gädda!
2. Årsmötet hölls på Komvux , med ca 14 medlemmar närvarande. Datum för aktiviteter under året fastställdes, liksom resp ansvar. Fortsatt planering för utveckling av Sågudden och Sunne´ diskuterades och grupper för genomförande bildades. Även Linskäktens framtid diskuterades.
3. Valborgsmässofirande var det som vanligt nere i Sunne´. Till alla barns förtjusning blev det fyrverkerier när mörkret *nästan* fallit.
4. Vår/sommar städning på SGU genomfördes under försommaren. Under några sommarveckor hade föreningen sedan ungdomsjobbare till hjälp för att röja upp bl a runt SGU-badplatsen och på Sågudden. Även gräsklippningen på badplatserna sköttes av ungdomsjobbare.
5. Midsommarfirandet på byns festplats drog mycket folk. Till spel-mansmusik ledd av Jan-Erik Lindh dansades det kring stängen. Mats-Ove Ädel ledde barnens tävlingar. Kaffe, hembakt bröd och korv såldes. Lotterier drog in välbehövda pengar till föreningen.
6. 9 juli var det dags för Högs-kampen. Åkern kom etta, Högen tvåa, Kitte-Ingesarven trea och Ålgered fyra.
7. Lyskväll/surströmmingskiva ägde rum 27 augusti i SGU-stugan. Förutom surströmmingsätande kunde man njuta av hundratals marschaller utsatta efter SGU-badets strand.
8. Under hela året badades det på reserverad tid i Bergsjö badhus.
9. Samhällsföreningen hade i mars besök från Tyskland. I samarbete med Gränsfors Bruk är det tänkt att Högen ska delta i ett projekt kring smide. Föreningen har av Gränsfors Bruk fått en timmerstomme att uppföras i Sunne´. Den kommer att användas som samlingshus och järnåldermuseum.
10. Byggnadslov för spruthuset som ska uppföras på gamla grundstenar på sågområdet har beviljats och ritningar har gjorts. Byggnaden blir en kopia av det gamla spruthuset och är tänkt att användas som ett litet museum. Trolig byggstart sommaren 2006.
11. 5 nr av Nytt och gammalt i Högen gavs ut.

Styrelsen

HÖGENS SAMHÄLLS- FÖRENINGENS STYRELSE 2006:

Sven-Erik Svensson,
ordf, tel 71641

Catarina Westin,
sekr, tel 71252

Alise Degerström,
kassör, tel 71118

Mats-Ove Ädel,
ledamot, tel 10411

Anders Lögdahl,
ledamot, tel 10508

Elsa Larsson,
ledamot, tel 10034

MEDLEMSAVGIFT 2006:

100 kr per hushåll
50 kr för ensamstående

Inger Lindh, Alise Degerström,
Gudrun Wikén och Ingela Hansson
kommer att samla in.

Redaktion:

Håkan Westberg och Gudrun
Wikén, tel 10422.

Redaktionen behöver hjälp av alla
hågade Högenbor. Kontakta redak-
tionen eller någon i Samhällsföre-
ningens styrelse om du har syn-
punkter, något du vill skriva om,
berätta muntligt eller på annat sätt
bidra med.

Utgivning 2006:

Nr 1 15 februari
Nr 2 15 april
Nr 3 15 juni
Nr 4 15 augusti
Nr 5 15 november

Redaktionen behöver ha ditt bidrag
minst 14 dagar innan utgivnings-
datum.

ARRANGEMANG UNDER 2006:

30 april Valborgsmässofirande
Ansvar Sven-Erik Svensson

23 juni Midsommarfirande
Ansvar Sven-Erik/Gudrun

8 juli Byakampen
Ansvar Mats-Ove Ädel

26 aug Lyskväll/surströmming
Ansvar Gudrun Wikén

Våra hus

”Gamla affär'n”

Det gula huset på höger sida efter vägskalet till Hånick byggdes 1915 på platsen för en äldre nerbrunnen lanthandel, byggd i slutet av 1890-talet. Jonas Wadin hade några år efter branden haft affär uppe på ”Knallen” ovanför. Den nya affären byggdes nu av vad man kom över i grannskapet. I väggar och golv avslöjas vid renoveringar både torv och kolstybb som isolering, liksom gamla tidningar. Bräderna går ibland på längden, ibland på tvären i väggarna. I nedervåningen fanns från början stora skyltfönster ut mot vägen och en ingång med dubbeldörrar mitt på huset. Själva affärslokalen upptog två tredjedelar av bottenvåningen. I västra änden fanns kontor. Inemot bergknallen fanns lagerlokaler och än idag en stensatt jättekällare för förvaring av kött och andra kylvaror. I mellenvåningen bodde handlarfamiljen och högst upp fanns rum för barn och anställda.

Jonas Wadin var gift med Elisabeth f Blixt som var småskollärare i byn i många år. Dottern Birgit föddes 1912. Birgit Wadin-Qvarnström berättar i Bergsjöbladet 1986 om livet i ”boa”:

”Varorna kom med ”Bergsjö-koa”, Wadin bar upp dem på ryggen från stationen. Ett bodbitråde fanns till hjälp, men Birgit fick också tidigt hjälpa till. Bl a fick hon cykla till Kyrkbyn efter korb och köttfärs.

I handelsbodens disk fanns toppsocker och andra specerier. På väggens hyllor låg tyger, m m. I ett glasskåp förvarades korb och köttfärs. Innanför ytterdörren stod en bänk som innehöll spik och pligg. På den satt kunderna ofta och pratade i godan ro. På gårdsgår'n på andra sidan vägen satt Högenspojkar på sommarkvällarna som hönsen på sina pinnar och hade uppsikt över vad som hände i byn.

I det stora magasinet stod mjölbingar, silltunnor och en stor våg att väga lingon på. På kontoret stod byns troligen enda telefon som alla ringde lokalt gratis på. På kontoret förvarades också sko- och galoschlagret och ibland ett parti begärliga damhattar.

Kunderna från sågen handlade vanligen på ”bok” och betalade avlöningsdagen. Bönderna bytte ofta varor mot ägg och smör. ”Boa” var öppen till kl 7 på kvällen, men ofta kom kunder efter stängningsdags och fick köpa snus eller bensin, ibland mitt i natten. Bensinkunder var förbipasserande, för ortsborna hade inga bilar.”

Wadins ägde affären fram till 1946, då den köptes av Erik Eriksson, som kom att bli en central person i byn. 1962 köptes sedan affären av makarna Lindgren, som drev den tills många bilburna valde att handla i de stora snabbköpen i Bergsjö eller Hudiksvall och en nedläggning blev nödvändig 1970.

Huset köptes då av Theodor och Greta Olofsson, musiker från Stockholm, som kom hit med ”Gröna vågen” och blev ett uppskattat lärarpar vid kommunens musikskola.

Numera ägs huset av Håkan Westberg och Gudrun Wikén. Tillsammans har de fyra vuxna barn, så det stora huset fylls emellanåt. Håkan har också kontoret hemma för konsultföretaget HW Tankeresurs. Tillsammans har paret också ett stort trädgårdsintresse och visar gärna sin trädgård för den som är intresserad. Det stora röda magasinet hör till huset och har en historia för sig.

Gudrun Wikén

Huset idag från norr. På sydsidan finns trädgården med växthus och dammar.

Affärens röda magasin

Magasinet invid gamla affären byggdes troligen på 1920-talet av dåvarande handlare Wadin. Förutom för förvaring av skrymmande varor som mjöl i bingar och sill i tunnor användes det när handlaren köpte upp lingo på hösten.

Under andra världskriget drevs de få bilar som fanns ofta av gengas och till det behövde man ved. Wadin tillverkade gengasved i magasinet med hjälp av några anställda. Den torkades på nät utanför huset och såldes i säckar som forslades på järnvägen till olika delar av Sverige.

Handlare Erik Eriksson som tog över affären 1946 var en riktig entreprenör. Han var drivande i mycket i byn på 1940 och 50-talen. Bl a har vi honom att tacka för initiativet till samhällsföreningen. (Mer om detta i ett

Ovan: Gengasaggregat.

Nedan: Handlare Eriksson med anställda lastar mjärddar på stationen.

senare nummer.) I karosserifabriken tvärs över vägen tillverkades under en tid rattkärlar. Den tillverkningen tog Eriksson över och levererade bl a till Åhléns i Stockholm.

I början av 1950-talet tillverkades mjärddar i magasinet. De var beställda av Erikssons Järnhandel i Bergsjö. Med häst och vagn forslades de till stationen, där de lastades på tåget för avfärd åt olika håll.

Under några år i början av 50-talet hölls också julmarknad i magasinet. Detta enligt Gustav Öhrn i Sunne, som har arbetat med både rattkärlarna och mjärddtillverkningen.

När jag flyttade till byn 1967 fanns fortfarande affären kvar i några år, då i paret Lindgrens ägo. I magasinet stod då, i frysens barndom, en lång rad med frysack, kanske tjugo stycken. En sorts kollektiv frysanordning där man kunde hyra ett fack eller två inför älgjakten och lingo-plockningen.

Gudrun Wikén

Byaangling i "Mackvika"

Lördagen den 25 februari arrangerade Väster-Tanne en byaangling i "Mackvika". Det var andra året som denna "byaangling" gick av stapeln.

2005 var tävlingen i Tanne på "Tannetjära", inte en gädda drogs upp det året så prisplaceringarna fick lottas ut. Ungrik drog vinstlotten och fick första inteckningen i vandringspokalen. Vi i Högen drog lott nr 2 och blev alltså tvåa i tävlingen utan att ha fått en enda gädda.

Till årets angling var 12 stycken byar anmälda. Segrade gjorde Fiskvik på en totalvikt av 3,58 kg gädda, tvåa kom Bergvik på 1,95 kg och trea kom Wade på 0,96 kg.

Högen blev sexa på en gädda som vägde 0,49 kg som även renderade ett pris för minsta gädda, fyra blev Tanne och på femte plats kom Hulte. Endast 6 byar fick någon fisk över huvud taget.

De byar som inte fick någon fisk var Gränsfors, Berge, Annsjön, Trösten, Ungrik och Kyrkbyn. Varje lag ställer upp med tre lag var så totalt var det 36 lag på isen denna dag.

I de tre lagen från Högen fanns Peter Burman och bröderna Jonas o Daniel Burman, Arvid Ädel och Per Lagerborg, Erkki Stolt och Mats-Ove Ädel.

Vädret var inte det bästa då det blåste "nolavär" och temperaturen var

kring nollan. Men det var ändå en rolig och välarrangerad tävling.

En stor eloge till Tomas Sigvardsson och Jerker Eriksson som arrangerat en bra och rolig angeltävling 2006.

*En fiskehälsning från
Mats-Ove Ädel*

